

Teta.

Spisal Fran Tratnik.

Teta, prosim, pripovedujte nocoj tam naprej... oh, kje ste že nehali?"

Nestrpno je prosila Jelica, devetletno dekletce, in se naslonila ob ramo teti, ki ji je božala zlate kodre. Ti so ji padali preko ramen in so dajali obrazku prelep izraz... Roke je ovila deklica teti okolo vratu. Iz oči ji je plaval pogled, ki je dajal njeni prošnji šele pravo

veljavo: bil je proseč in ljubezniv.

„Ali bi rada slišala?“ jo je vprašala teta prijazno.

„Da rada... rada, pa še kako!...“ je odvrnila Jelica.

Pokimalo je dekletce z glavico, da so se vsuli kodri do oči. Njen pogled je bil še ljubeznivejši, še bolj otroškonedolžen...

„Oho!... Domislila sem se že: tistega mi že dolgo niste pravili, kako je bilo na griču, ko sem bila še majhna, kako je že bilo?“ je hitela deklica.

Nekaj časa je bilo v sobi popolnoma tiho. Jelica se je pripravila, da bo poslušala, in teta je na tihem mislila, kako bi začela. Tako je imela navado teta, ob večerih se pogovarjati s svojo nečakinjo. In tudi zdaj se je že mračilo v sobi... le še malo svetlobe je prihajalo od zunaj. Bil je odsev večerne zarje.

Ob takih lepih večerih pa je prijetno praviti zgodbice, še lepše pa poslušati jih.

„Čisto majhna si še bila takrat, in dobro je bilo, da si bila majhna! Umrl ti je oče in kmalu potem še mamica. Takrat nisi tega vedela. Danes

bi ti bilo hudo in jokala bi. In tako majhno so te potem prinesli k meni na Grič. Komaj si shodila in mene še nisi poznala takrat. Klicala si mamo, a je nisi priklicala. Rada bi, da bi te bila mogla potolažiti, pa je bilo zaman. Nekoč pa je prinesla stara Čerinka prav mlado mačico in tebi jo je dala. Takrat pa si se nasmejala in brž sta bili z muco največji prijateljici. Ko si dobila muco, si bila spet pridna... Na vrvcu sem ti navezala miško iz cunj — in potem si imela dosti opravka, da si mogla krotiti mačico, ki je skakala okolo tebe in se zaganjala v miško iz cunj.“

„In nekoč me je opraskala ta vesela mačica — hi... hi...“ se je zasmejala glasno Jelica ob tem prijetnem spominu.

„Da, ali se še spominjaš?“

„Zdi se mi, in pravili ste mi že o tem in na prstu se mi še pozna.“

„Vidiš, ker je mislila, da je bil tvoj prst miška.“

„Oh, teta, saj moj prst ni tak kakor miška.“

„Seveda ni, pa mačica tudi še ni vedela, kakšna je miška, ko še ni bila nobene ujela. Potem si pa mačico zapodila od sebe in nisi je imela več rada. Mačica je tudi spoznala, da je ne maraš: skočila je na peč in ni šla drugam. Bila si potem spet sama, pa zopet sitna in zrasla si bila tudi že. Ker si lahko hodila, sva šli v nedeljo popoldne pod grič h Čerinki v vas. Tam te je pa presenetilo veliko novega veselja, da je bilo še meni tako zadovoljno in dobro pri srcu. Nič več nisi imela tako na jok nabranih ustnic in vlažnih oči, ki so se iz njih, kadar je kdo hotel, vsule solze, debele ko lešniki.“

„Hi... hi...“ se je zdajpazdaj zasmejala Jelica, pa rekla ni ničesar.

„Čerinkin pastir je imel mlade psičke v hiši. In brž si ujela malega rjavčka, ki je imel belo liso na čelu. Siromaček je cvilil, pa ni dosti pomagalo. — „Ta bo moj... ta bo moj... Činka, ta bo moj,“ si klicala in nisi ga izpustila.“

Ni bilo drugače, da ti ga je dobra Čerinka obljubila in dala, če ne, bi bil psiček še večji ubožec. Zato si ga dobila. Doma si mu dala okrog vratu rdeč trak. In oba sta bila vesela. Dirjala sta okolo hiše. Kužek je bevskal, ti pa si kričala za njim, če še veš...“ Med pripovedovanjem je teta večkrat pogledala Jelici v oči, ki so ji mirno in prav lahko trepetale kakor dve zvezdici na visokem nebu, ki jih je prižgal medtem lep večer...“

„Prvo zimo, ko smo imeli rjavčka,“ je nadaljevala teta, „sem ti kupila čepico. Nekoč, ko je bilo že veliko snega, in sta se z njim pred hišo v snegu rvala, ti je pa rjavček pograbil čepico in v gobčku jo je odnesel po griču in jo zakopal v sneg. In ti si bila potem brez čepice — pa vpila si, da je bilo joj. Od takrat pa si spet rajša imela mačico kakor rjavčka. Nečesa si ga bila vseeno še naučila: da je zagrabil mačico za vrat in jo nosil po hiši, dokler mu nisi ukazala, naj izpusti ubožico. Vidiš, kakšna si bila!“

Poredno se je namuzala Jelica in je hitro vprašala:

„Teta, ali nismo imeli tudi jančka?“

„Počakaj, saj povem. Tisto pomlad potem si že pasla . . . že o Veliki noči, prav pozna je bila tisto leto in popolnoma gorko je že bilo po svetu. Ves grič je bil zelen in cvetan. Za pirhe si dobila jančka, ki sem ga privezala na motvoz — in potem je bilo jagnje prav tvoje. Črez dan si ga morala pasti po bregu — in lepo te je bilo videti v belem krilcu črez kolena in tudi jagnje je bilo čisto belo kakor tvoje belo krilce. Jaz sem delala v lehici, ti si bila vedno okolo mene z jančkom, ki je pulil iz zemlje mlado in sočno travico. — Tiste lepe dni se je zdolgočasil tudi mačici in rjavčku, ker ni bilo več tebe v hiši. Mačica je primijavkala, psiček pa pribevska, prav ponižno mahljaje z repkom. In od tistega dne ste romali po griču za mano: ti z jagnjetom na motvozu, in psiček z mačico v gobčku, kakor si ga bila navadila . . .“

„Saj res, teta, kako lepo je bilo takrat na griču! — Toliko ste nas imeli: mene, jančka in mačico in rjavčka . . .“ je veselo vzkliknila Jelica.

Teta je samo pokimala, pogladila Jelico po kodrih in umolknila. Jelica se je zamislila; malo se ji je zdelo, da se spominja še: v belem krilcu — kakor je rekla teta — je bila in na motvozu je imela jagnje, ki je bilo tudi čisto bele volne, ki se je svetila v solncu kakor srebne niti . . . In to lepo živalco je gladila — v rokah je imela zanjo vedno kruha in soli. — Kadar je zameketalo, pa je iztegnila proti gobčku roko in klicala: soli — soli — Oh, takrat je bilo pa res lepo, jako lepo!

Tako natihem v tetinem objemu je prijetno sanjala Jelica, da so se ji strnile velike trepalnice črez lepe oči — in v srcu ji je bilo sladko in je čutila, kako blago teto ima, ki ji pripoveduje vsak večer tako lepo. Vedela pa še ni v svoji nedolžnosti, da na svetu nima drugega bitja, ki bi zanjo skrbelo in jo ljubilo kakor teta, ki jo varuje kot zenico in jo ljubi, ker je Jelica pridna — pa ubožica.

Na konjiču.

*Mama, zdaj odjašem stran
preko gričev in poljan,
tja do tete in do strica,
brza konju je nožica,
nese me kot veter sam,
da ne vem prav, kod in kam.
Glejte, zdaj-le sem v Ljubljani,
lepi beli in prostrani,*

*brž na Dunaj privihram,
tam me cesar sprejme sam.
Potlej se obrnem tja,
kjer je mesto kraj morjá,
šumno mesto, Trst bogati,
nekaj vam prinesem, mati:
smokev sladkih polno pest,
pridite jih k meni jest!*